

MACROECONOMIA

La riquesa dels catalans no es distancia de l'espanyola des del 1980

Catalunya segueix tenint el PIB més gran, però fa anys que Madrid l'ha superat en renda per càpita

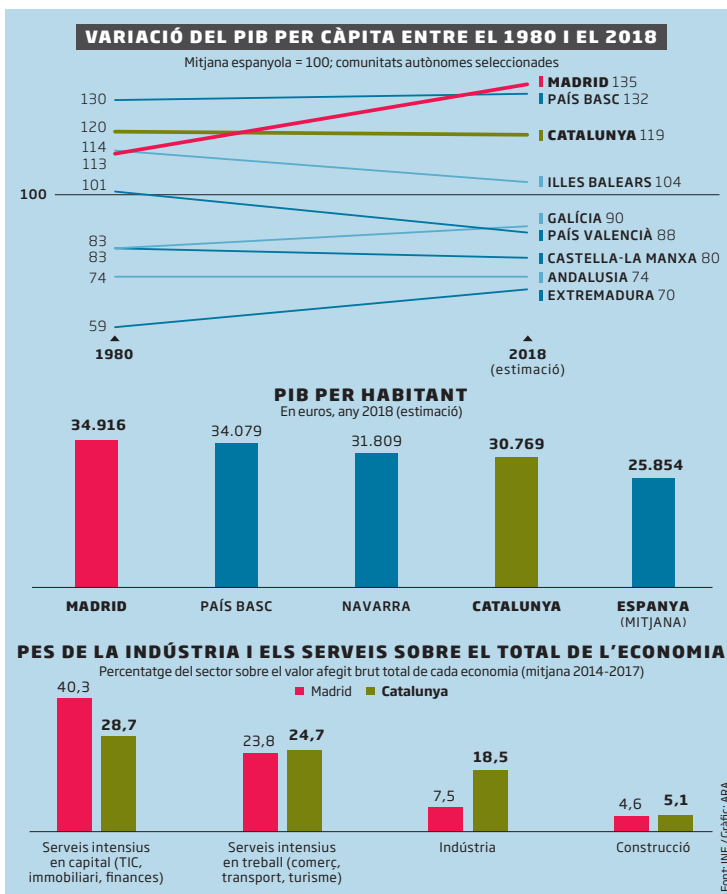
LEANDRE IBAR
BARCELONA

El *sorpasso* no arriba. Malgrat la crisi i alguns mals auguris, Catalunya continua sent la primera economia d'Espanya en termes de PIB, l'estadística que mesura la riquesa que genera un territori. El problema, però, és que fa molts anys que Catalunya no lidera el rànquing que veritablement importa: el de la renda per càpita, en què Madrid fa temps que l'ha superat. De fet, el 1980 la renda dels catalans estava un 20% per sobre de la mitjana espanyola, mentre que el 2018 estava un 19% per sobre. En canvi, en aquest temps els madrilenys han més que duplicat la distància i ara tenen una renda un 35% superior a la mitjana dels espanyols (vegeu el gràfic). Per tant, la pregunta és: serveix d'alguna cosa seguir liderant l'economia espanyola? Ho hem preguntat a sis experts.

És igual si hi ha 'sorpasso'

No té sentit comparar Catalunya amb Madrid o el País Basc

"El *sorpasso* ara podria arribar", diu José García Montalvo, professor d'economia de la UPF. "Madrid va com una moto", afegeix abans d'advertir que estem comparant dues economies que no tenen res a veure. "No sé fins a quin punt és rellevant. És un debat una mica futbolístic, una classificació", opina Xavier Cuadras, també professor de la UPF, sobre l'hipotètic *sorpasso*. "En PIB per càpita, Madrid ha sobrepassat Catalunya des de fa molt de temps", comenta. Per al catedràtic

d'economia de la UAB Josep Oliver, un possible avançament no és gaire important, però sí un reflex de "l'empenta de Madrid".

"És completament estúpid mirar de comparar Catalunya amb Madrid o el País Basc -defensa Alfredo Pastor, professor de l'Iese-. Madrid és una ciutat i el País Basc és una regió molt homogènia", diu, mentre que Catalunya és molt més diversa.

No obstant, segons Albert Carreras, catedràtic d'història econòmica a la UPF, a certs sectors polítics i econòmics de Madrid "els fa una il·lusió màxima" que Madrid avanci Catalunya en PIB. Per a aquests sectors, diu, "el pes de Catalunya és una anomalia que s'ha de corregir", perquè "si mirem a escala europea" la capital normalment és més rica, com passa a França o al Regne Unit.

Un hipotètic *sorpasso* no seria "la part més preocupant". El que sí ha de cridar l'atenció és que "en qualitat" Madrid supera Catalunya, segons el cap del servei d'estudis de la Cambra de Comerç de Barcelona, Joan Ramon Rovira. L'economia madrilenya és més productiva i és en aquest aspecte en el qual les administracions i empreses catalanes haurien de "posar l'accent", opina.

Els límits de la indústria

La indústria ajuda a sortir de la crisi, però els serveis manen

Per a Rovira, les diferències entre Madrid i Catalunya són una "qüestió estructural i cíclica". "Catalunya és procíclica" a causa de la seva estructura productiva industrial, orientada a l'exportació.

Mentre que la crisi va estar marcada, al conjunt d'Espanya, per la pa-

L'OPINIÓ DELS EXPERTS

Albert Carreras

CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA ECONÒMICA DE LA UPF

Per a Carreras, algunes elits econòmiques espanyoles esperen que Madrid superi Catalunya en PIB aviat. Tot i això, creu que és un debat sense importància, ja que Madrid compta amb l'avantatge comparatiu de ser la capital de l'Estat.

Josep Oliver

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA DE LA UAB

Oliver creu que el fort pes industrial i exportador de Catalunya té "dues cares". D'una banda, exposa l'economia als cicles externs, però alhora ha estat clau per sortir ràpidament de la crisi mitjançant, això sí, un "gran esforç de contenció dels salaris".

Alfredo Pastor

PROFESSOR D'ECONOMIA A L'IESE

Catalunya lidera Espanya en exportacions gràcies al sector industrial, però aquesta situació s'està revertint. "La diferència cada cop és menor", diu, ja que les empreses catalanes compren els components a proveïdors ubicats en altres llocs d'Espanya.

José García Montalvo

PROFESSOR DE LA UPF I DE BARCELONA GSE

Montalvo destaca que Madrid té un PIB per càpita "enorme" com a conseqüència positiva derivada del fet de ser la capital. A més, diu, té l'avantatge que l'economia mundial avança cap al sector serveis, un àmbit en què Catalunya va per darrere.

Prensa: Diaria
Tirada: 27.121 Ejemplares
Difusión: 16.110 Ejemplares

ralització de la construcció, Catalunya es va poder recuperar abans per "l'avantatge clar de tenir una força exportadora important" concentrada en la indústria, diu Cuadras. "Quan va començar la crisi, Catalunya no va haver de fer polítiques exportadores, perquè ja en feia", explica Montalvo. En canvi, "en el saldo comercial de béns, Madrid és molt deficitària", diu Rovira, però ho compensa en part "exportant serveis".

Ara bé, Cuadras creu que el pes més gran de la indústria en l'economia catalana pot ser un punt en

contra de cara al futur per a Catalunya a causa de la tendència global: "En valor absolut generat i en ocupació, la indústria és un sector que va la baixa", conclou. "En general, l'economia mundial va cap als serveis", indica, en la mateixa línia, Montalvo. Aquesta tendència fa que es produeixi "una reconversió industrial", per la qual cosa, "en la transformació cap als serveis, Madrid té avantatge".

L'efecte capital és clau Madrid atrau sectors d'alta productivitat i pot fer dúmping fiscal

El model de finançament autonòmic és un altre dels elements a tenir en compte, tant en les comparacions amb Madrid com amb les comunitats amb concert, el País Basc i Navarra, que tenen més renda per càpita que Catalunya. Carreras destaca que Euskadi "és receptora neta" de fons de l'Estat i que això els permet "invertir molt en recerca". Aquest sistema li dona "una capacitat reguladora" que no tenen la resta d'autonomies.

Per a Rovira, la "falta d'equitat interterritorial" és un "problema"; una opinió que comparteix Cuadras: "L'infrafinançament té a veure amb un creixement més lent", diu. Segons el professor de la UPF,

"hi ha factors de competitivitat que depenen molta de la despesa pública", com l'educació, la recerca o les telecomunicacions, per la qual cosa una comunitat amb un finançament per sota del que li tocaria "està en desavantatge". També ho destaca Oliver, que assegura que Catalunya està "maltractada". A més, un finançament favorable permet oferir rebaixes d'impostos per captar empreses estrangeres: "Madrid fa dúmping fiscal descaradament", afegeix Montalvo.

Per contra, per a Carreras el finançament autonòmic "no és l'essencial" per explicar les diferències en el creixement de les diverses comunitats -amb l'excepció de les forals-. Ell considera important el fet de tenir la capitalitat de l'Estat. "Madrid és la capital i exerceix com a tal", fet que deixa en condicions inferiors Barcelona (i per extensió, Catalunya), que "en la mesura que té tendència global competeix amb Madrid", diu Carreras. No obstant, a parer seu, Catalunya "no aprofita" prou alguns dels seus actius per atreure talent de l'exterior, com ara la qualitat de vida.

Alfredo Pastor també creu que el finançament no és un factor clau, però sí l'efecte capital, que explica que Madrid capti més seus d'empreses multinacionals, sobretot en sectors regulats, com les finances o l'energia. La descentralització de les institucions de l'Estat dissoldria l'efecte i repartiria aquests beneficis per tot el territori, però es troba amb "resistències enormes del personal" dels ens públics.

Oliver hi coincideix: "Hi ha un procés global que les capitals amb serveis d'alt valor afegit tendeixen a guanyar posicions". El mateix passa en països com França, Alemanya o el Regne Unit, on les capitals tenen un gran pes. ■

Cara

Les exportacions han permès que Catalunya sortís de la crisi abans que altres comunitats

Creu

La indústria també és un topall per als salaris en comparació amb sectors com les finances

Joan Ramon Rovira

CAP D'ESTUDIS DE LA CAMBRA DE COMERÇ

Rovira creu que comparar Catalunya amb Madrid és com "comparar Roma amb Milà". Catalunya i el nord d'Itàlia són economies obertes a l'exterior i, per tant, no són comparables a dues capitals que concentren serveis.

Xavier Cuadras

PROFESSOR DE LA UPF I BARCELONA GSE

Cuadras creu que Catalunya té unes "bases més sòlides", ja que sectors com les finances "es beneficien dels sectors que generen riquesa", tot i que dependre de la indústria exposa més l'economia a xocs externs.